

IEGULDĪJUMS TAVĀ NĀKOTNĒ



Eiropas Sociālā fonda darbības programmas
"Cilvēkresursi un nodarbinātība" papildinājuma 1.2.1.1.1. apakšaktivitātes projekts
"Nozaru kvalifikācijas sistēmas izveide un profesionālās izglītības efektivitātes un kvalitātes paaugstināšana"
(Vienošanās Nr. 2010/0274/1DP/1.2.1.1.1./10/IPIA/VIAA/001)

Profesionālās izglītības satura (moduļa) izstrāde

Modulis

"Valodas, kultūras izpratne un izpausmes"

Moderatore:

Jautrīte Ašurova

Ekspertu darba grupa:

Austra Brakmane

Diāna Venera

SIA "Konsultāciju un mācību centrs ABC"

Profesionālās izglītības programma

Vispārizglītojošā satura
bloks

Mūžizglītības kompetenču
bloks

Profesionālā satura bloks
(Nozares profesionālās
kompetences)

Iniciatīva un uzņēmējdarbība

Sabiedrības drošība

Sociālās un pilsoniskās prasmes

Valodas, kultūras izpratne un izpausmes

Informācijas un komunikācijas
tehnoloģijas

Moduļa apraksts

1. līmenis

Moduļa mērķis	Attīstīt zināšanu sabiedrībā nepieciešamās starpkultūru zināšanas un prasmes, veicinot izglītojamā interesi un zinātkāri par valodām un starpkultūru saziņu, pilnveidojot izglītojamā zināšanas un izpratni par vietējo, valsts un Eiropas kultūras mantojumu un tā vietu pasaulē, attīstot izglītojamā spēju novērtēt valodas un kultūras daudzveidību, nodrošinot izglītojamā spējas realizēt starptautiskās mobilitātes aktivitātes profesionālajā jomā.
Moduļa uzdevumi	<ol style="list-style-type: none">1. Veidot izglītojamā izpratni par starpkultūru izglītības komponentiem.2. Veidot izglītojamā izpratni par komunikācijas veidiem un valodas apguves nozīmīgumu indivīda izziņas spēju attīstībā.3. Attīstīt izglītojamā spēju racionāli izmantot palīg līdzekļus un mācīties valodas kā daļu no mūžizglītības.4. Veidot izglītojamā priekšstatu par kultūru kā vērtību sistēmu.5. Veidot izglītojamā izpratni par sabiedrības lomu dažādu sabiedrības grupu kultūras veidošanā un pastāvēšanā, saskatot starpkultūru problēmu cēloņus.6. Veidot izglītojamā izpratni par kultūras izpausmju daudzveidību gan sabiedrības grupās, gan starpkultūru attiecībās.7. Veicināt spējas iekļauties starptautiskā vidē.8. Nodrošināt izglītojamā iespēju apgūt pamatzināšanas par Eiropas un citu pasaules reģionu kultūras un mākslas formu daudzveidību, par estētisko faktoru nozīmi ikdienas dzīvē.9. Veidot izglītojamā izpratni un lepnumu par savu kultūru – pamatu atklātai attieksmei un cieņai pret kultūras daudzveidības izpausmēm.
Moduļa ieejas nosacījumi	Apgūta vispārējās pamatzglītības programma.
Moduļa apguves novērtēšana	<p>Lai daudzpusīgi un iespējami objektīvi novērtētu katra izglītojamā mācību sasniegumus, vērtējumā tiek iekļauts apgūto zināšanu apjoms, iegūtās iemaņas un prasmes, izglītojamā attieksme mācību procesā, izglītojamā individuālās attīstības dinamika.</p> <p>Novērtēšanu var veikt:</p> <ul style="list-style-type: none">• pedagogs ikdienas mācību procesā un moduļa apguves noslēgumā;• izglītojamie savstarpējā novērtēšanā mācību procesā;• izglītojamais savu sasniegumu pašnovērtēšanā. <p>Izglītojamo sasniegumus pedagogs vērtē 10 ballu vērtēšanas skalā. Mācību procesa laikā pedagogs organizē kārtējās un noslēguma pārbaudes. Kārtējās pārbaudes pedagogs organizē mācību temata apguves laikā ar diagnosticējošu mērķi. Pārbauzu skaitu, izpildes laiku, formu un vērtēšanas kritērijus nosaka pedagogs atbilstoši pārbaudes mērķiem un izglītojamo sagatavotībai. Noslēguma pārbaudes darbus pedagogs organizē pēc katra temata apguves ar mērķi novērtēt apgūtās zināšanas, iemaņas un prasmes atbilstoši moduļa prasībām un izglītojamo prasmēm izmantot zināšanas nestandarta situācijās. Apkopojošo vērtējumu pedagogs sagatavo mācību pusgada un mācību gada beigās.</p>

Moduļa saturs

1. līmenis

Sasniedzamais rezultāts	Temats	Ieteicamais saturs	Mācību sasniegumu apguves līmeņu indikatori		Mācību metodes	
			Vidējs (pietiekams) apguves līmenis	Augsts apguves līmenis	Metodes nosaukums	Metodes piemērs
<p>Zina kultūras jēdzienu. Zina kultūras komponentus. Ir priekšstats par kultūru kā procesu, kurā iekļauta visa sabiedrība. Ir priekšstats par kultūras nozīmi personības attīstībā. Zina un prot lietot jēdzienus: personība, sabiedrība, kultūras vērtības.</p>	<p>1. Starpkultūru izglītības komponenti. (10% no moduļa kopējā apjoma)</p>	<p>1.1. Kultūras jēdziens. 1.2. Kultūras komponenti. 1.3. Kultūra kā vērtība un personības attīstības stūrakmens. 1.4. Kultūra kā cilvēka un sabiedrības eksistences veids. 1.5. Kultūra – personības attīstības instruments un resurss.</p>	Definē jēdzienus: kultūra, personība, sabiedrība, kultūras vērtības.	Izskaidro jēdzienus: kultūra, personība, sabiedrība, kultūras vērtības.	<p>Darbs ar tekstu</p> <p>Eseja</p>	<p>Metodi var izmantot tēmā par kultūras jēdzienu, mājas uzdevums ir iepazīt dažādas kultūras definīcijas, tās salīdzināt un radīt savu kultūras definīciju.</p> <p>Pedagogs aicina izglītojamos pēc noteiktas struktūras veidot rakstu darbu par noteiktu tematu. Izglītojamie individuāli raksta, ievērojot noteikto darba struktūru un tematisko izklāsta veidu, izsakot savas domas, attieksmi. Piemēram, "Kultūra – personības attīstības instruments un resurss".</p>
			Identificē kultūras komponentus.	Raksturo un salīdzina kultūras komponentus.		
			Atpazīst kultūru kā procesu, kurā iekļauta visa sabiedrība.	Ilustrē ar piemēriem kultūru kā procesu, kurā iekļauta visa sabiedrība.		
			Saskata kultūras nozīmi personības attīstībā.	Izskaidro kultūras nozīmi personības attīstībā.		
			Atpazīst kultūru kā vērtību.	Izprot un novērtē kultūru kā vērtību un personības attīstības stūrakmeni.		

Sasniedzamais rezultāts	Temats	Ieteicamais saturs	Mācību sasniegumu apguves līmeņu indikatori		Mācību metodes	
			Videjs (pietiekams) apguves līmenis	Augsts apguves līmenis	Metodes nosaukums	Metodes piemērs
<p>Zina verbālās un neverbālās komunikācijas pamatprincipus, prot saskatīt to atšķirības. Spēj lietot valodu kā komunikācijas instrumentu. Izprot valodas apguves nozīmīgumu izglītošanās, profesionālās pilnveides un brīvā laika pavadīšanas vai ceļošanas nolūkā. Izprot valodas apguves lomu izglītībā, t.sk. mūžizglītības procesos un apmācībā. Zina un prot lietot jēdzienus: dzimtā valoda, valsts valoda, svešvaloda, oficiālā valoda, profesionālā valoda, EUROPASS, CV.</p>	<p>2. Komunikācijas veidi un valodas apguves nozīmīgums indivīda izzīņas spēju attīstībā. (5% no moduļa kopējā apjoma)</p>	<p>2.1. Dažādu tautu un nāciju atšķirības komunikācijas veidos. 2.2. Dažādu tautu un nāciju komunikāciju atšķirības. 2.3. Verbālā un neverbālā komunikācija. 2.4. Valoda – personības un nacionālās identitātes saglabāšanas un attiecību attīstīšanas līdzeklis. 2.5. Valodas apguves loma starpkultūru attiecību izpratnei. 2.6. Valodas apguves nozīme izglītībā, apmācībā un profesionālo prasmju pilnveidošanā. 2.6.1. Eiropas Savienības piedāvātās iespējas izglītības un kultūras jomā. 2.6.2. Dokumentu sagatavošana (piemēram, CV, EUROPASS motivācijas vēstule).</p>	Nosauc verbālās un neverbālās komunikācijas pamatprincipus.	Izskaidro verbālās un neverbālās komunikācijas pamatprincipus.	Diskusija	Pedagogs vai izglītojamie piedāvā apspriešanai kādu tematu, piemēram, analizēt valodas apguves lomu brīvā laika pavadīšanas nolūkā un izglītībā. Izglītojamie iesaistās sarunā, argumentēti aizstāvot savu viedokli.
			Uzskaita verbālās mijiedarbības galvenos veidus.	Salīdzina verbālās mijiedarbības galvenos veidus.		
			Saskata valodas ietekmi uz citiem cilvēkiem.	Izskaidro valodas ietekmi uz citiem cilvēkiem.	Intervija	Pedagogs uzdod izglītojamajiem uzdevumu iztaujāt dažādu tautību pārstāvjus par noteiktu tematu, piemēram, par dažādu tautu un nāciju atšķirīgiem komunikāciju veidiem. Izglītojamie pēc sarunas apkopo rezultātus un izdara secinājumus.
			Atpazīst valodas apguves vajadzības, motivāciju un sociāli ekonomiskos iemeslus.	Ilustrē valodas apguves vajadzības, motivāciju un sociāli ekonomiskos iemeslus.		
			Saskata valodas apguves nozīmīgumu izglītošanās, profesionālās pilnveides un brīvā laika pavadīšanas vai ceļošanas nolūkā.	Pamato valodas apguves nozīmīgumu izglītošanās, profesionālās pilnveides un brīvā laika pavadīšanas vai ceļošanas nolūkā.	Jautājumi	Pedagogs vai izglītojamie mutiski uzdod jautājumus par konkrētu tematu, piemēram, "Eiropas Savienības piedāvātās iespējas izglītības un kultūras jomā".
			Savieno dzimtās valodas apguvi ar indivīda izzīņas spēju attīstību interpretēt pasauli un saistīt sevi ar citiem.	Izskaidro dzimtās valodas apguvi ar indivīda izzīņas spēju attīstību interpretēt pasauli un saistīt sevi ar citiem.		
Definē jēdzienus: dzimtā valoda, svešvaloda un oficiālā valsts valoda.	Izskaidro jēdzienus: dzimtā valoda, svešvaloda un oficiālā valsts valoda.					

Sasniedzamais rezultāts	Temats	Ieteicamais saturs	Mācību sasniegumu apguves līmeņu indikatori		Mācību metodes	
			Vidējs (pietiekams) apguves līmenis	Augsts apguves līmenis	Metodes nosaukums	Metodes piemērs
<p>Izprot komunikācijas un kultūras savstarpējo saistību un komunikāciju kā kultūras aktivitāti. Spēj izvēlēties mācību paņēmienus, kas var padarīt valodas apguves procesu efektīvāku un rezultatīvāku. Spēj pilnveidot valodas apguves prasmes un noteikt tālākos mācību mērķus. Zina un prot lietot jēdzienus: Eiropas valodu portfelis, valodu pase, valodu biogrāfija, dosjē, sociālie tīkli.</p>	<p>3. Eiropas Valodu portfelis – valodas apguves sasniegumu atspoguļojums. (10% no moduļa kopējā apjoma)</p>	<p>3.1. Valodas nozīme profesionālajā darbībā. 3.2. Eiropas Valodu portfeļa trīs daļas: valodu pase, valodu biogrāfija un dosjē. 3.3. Valodas apguve, izmantojot sociālos tīklus.</p>	Definē jēdzienus: Eiropas valodu portfelis, valodu pase, valodu biogrāfija, dosjē, sociālie tīkli.	Skaidro jēdzienus: Eiropas valodu portfelis, valodu pase, valodu biogrāfija, dosjē, sociālie tīkli.	Vizualizēšana	<p>Var izmantot datu vizualizēšanu, pastiprinot izglītojamo izziņas spējas tā, lai izglītojamie iegūtu zināšanas par iekšējo datu struktūru un to nejausām attiecībām; šādā veidā informācijai tiek piešķirta jēga, padarot to pievilcīgu, viegli uztveramu. Metodes priekšrocība ir izziņas procesa veicināšana – izglītojamajiem nav jāiedomājas, kā dati varētu izskatīties vizuāli, jo tas tiek parādīts, piemēram, grafikā.</p>
			Īzprot valodas nozīmi kritiska un konstruktīva dialoga veidošanā.	Pilnveido valodu kritiska un konstruktīva dialoga veidošanai.		
			Saskata starpkultūru nozīmi valodas apgūvē.	Izprot un ilustrē starpkultūru nozīmi valodas apgūvē.		
			Nosauc valodas apguves sasniegumu kritērijus.	Vērtē valodas apguves sasniegumus.		
			Saskata valodas apguves iespējas ar sociālo tīklu palīdzību.	Izmanto valodas apguves iespējas ar sociālo tīklu palīdzību.		

Sasniedzamais rezultāts	Temats	Ieteicamais saturs	Mācību sasniegumu apguves līmeņu indikatori		Mācību metodes		
			Vidējs (pietiekams) apguves līmenis	Augsts apguves līmenis	Metodes nosaukums	Metodes piemērs	
<p>Izprot kultūru kā vērtību sistēmu, apzinās kultūras mantojuma, tradīciju lomu un vērtību pasaules un Latvijas kultūrā.</p> <p>Zina un prot lietot jēdzienus: vērtība, garīgās un materiālās vērtības, nacionālās un internacionālās vērtības, indivīda un sabiedrības vērtības, reliģija, tradīcija, kultūras kanons.</p>	<p>4. Kultūra kā vērtību sistēma. (25% no moduļa kopējā apjoma)</p>	<p>4.1. Kultūras vērtības, daudzveidīgais raksturs. to</p> <p>4.2. Kultūras tradīcijas, to pārmantošana un saglabāšana.</p> <p>4.2.1. Ģimenes tradīcijas.</p> <p>4.2.2. Reliģiskās tradīcijas.</p> <p>4.2.3. Etniskās un nāciju tradīcijas.</p> <p>4.2.4. Profesionālo grupu tradīcijas.</p> <p>4.3. Kultūras kanons – vērtība, kas raksturo nācijas kultūras identitāti.</p>	Skaidro kultūru kā vērtību sistēmu.	Novērtē un interpretē kultūru kā vērtību sistēmu.	Apskats	<p>Pedagogs rosina izzināt situāciju par kādu jautājumu. Piemēri minēti tālāk tekstā.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Kādas latviešu tautas tradīcijas ir bijušas un kuras no tām izzudušas? 2. Kādas kultūras normas mūsdienās ir obligāti jāievēro? 3. Kāds ir vietējais (reģionālais) kultūras mantojums? <p>Izglītojamie vāc un apkopo informāciju.</p>	
			Saskata vērtību daudzveidīgo raksturu.	Izprot vērtību daudzveidīgo raksturu, skaidro vērtību sistēmu kā kultūru raksturojošu liecību.			Delfu metode
			Apzinās vērtību nozīmi savā dzīvē.	Apzinās vērtību nozīmi un lomu savā un sabiedrības dzīvē.			
			Definē jēdzienu tradīcija, izprot tā jēgu.	Izprot un ar piemēriem raksturo jēdzienu tradīcija.			
			Identificē kultūras tradīciju veidošanās, saglabāšanas un pārmantojamības raksturu.	Skaidro un raksturo tradīciju pārmantošanas iespējas un veidus tradicionālā un mūsdienu kultūrā.			
			Saskata kultūru savstarpējo saistību, iegaumē formu un elementu pārmantojamību, ietekmi pasaules un Latvijas kultūrā.	Salīdzina pasaules un Latvijas kultūras informatīvos avotus un liecības.			
			Apzinās nepieciešamību iesaistīties sabiedrības un kultūrvides veidošanas procesos.	Iesaistās sabiedrības un kultūrvides veidošanas procesos.			

			Nosauc savas kultūras izcilākos sasniegumus.	Novērtē un analizē savas kultūras izcilākos sasniegumus, kas ir pamats atklātai attieksmei un cieņai pret pasaules kultūras daudzveidības izpausmēm.		
--	--	--	--	--	--	--

Sasniedzamais rezultāts	Temats	Ieteicamais saturs	Mācību sasniegumu apguves līmeņu indikatori		Mācību metodes	
			Vidējs (pietiekams) apguves līmenis	Augsts apguves līmenis	Metodes nosaukums	Metodes piemērs
Izprot sabiedrības lomu dažādu sabiedrības grupu kultūras veidošanā un pastāvēšanā, prot saskatīt starpkultūru problēmas cēloņus, izvirzīt un formulēt starpkultūru komunikācijas iespējas. Zina un prot lietot jēdzienus: popkultūra, subkultūra, kontrkultūra, hipiji, panki, goti, tolerance, globalizācija, kultūrdialogs, stereotipi.	5. Sabiedrība un kultūras procesi. (25% no moduļa kopējā apjoma)	5.1. Sabiedrības grupas un to kultūra. 5.2. Kontrkultūra un subkultūras. 5.3. Kultūra un globalizācijas procesi. 5.4. Starpkultūru attiecības. 5.5. Stereotipi un kultūršoks.	Identificē sabiedrības, dažādu sociālo grupu mijiedarbību un izpausmes kultūras telpā.	Novērtē sabiedrības, dažādu sociālo grupu mijiedarbību un izpausmes kultūras telpā.	Koope-ratīvās mācīšanās metodes	Pedagogs piedāvā izglītojamo grupām uzdevumu (vai projekta darbu), piemēram, iepazīt jaunatnes kontrkultūru un subkultūras. Darba veikšanai nepieciešama izglītojamo produktīva sadarbība, jo rezultāti ir atkarīgi no katra grupas dalībnieka paveiktā. Notiek aktīva mijiedarbība starp grupas dalībniekiem un arī starp grupām. Pedagogs organizē norisi un konsultē izglītojamos.
			Identificē subkultūras pēc to pazīmēm.	Raksturo un analizē dažādas subkultūras, to izpausmes un liecības.		
			Zina jēdzienu kontrkultūra.	Analizē un novērtē kontrkultūras parādības sabiedrībā		
			Apzinās savu nacionālo kultūridentitāti.	Apzinās savu nacionālo kultūridentitāti, saskata savu vietu kultūrprocesu veidošanā.		
			Izprot jēdzienu globalizācija.	Salīdzina un raksturo globalizācijas izpausmes.		
			Definē jēdzienu stereotips.	Identificē stereotipiskās domāšanas veidu, analizē tā rašanās cēloņus.		
Saskata iespējas un risinājumus starpkultūru problemātikas risināšanā.	Analizē starpkultūru problēmas cēloņus, formulē starpkultūru komunikācijas iespējas.					

			Izskaidro nepieciešamību veidot pozitīvas attiecības ar dažādu kultūru un reliģiju pārstāvjiem.	Izvēlas būt tolerants pret dažādām kultūrām, veido pozitīvas attiecības ar dažādu kultūru un reliģiju pārstāvjiem.		
--	--	--	---	--	--	--

Sasniedzamais rezultāts	Temats	Ieteicamais saturs	Mācību sasniegumu apguves līmeņu indikatori		Mācību metodes			
			Videjs (pietiekams) apguves līmenis	Augsts apguves līmenis	Metodes nosaukums	Metodes piemērs		
<p>Izprot kultūras formu daudzveidību, to vietu un nozīmi sabiedrības veidošanā, attīstībā, sadzīves un kultūras organizācijā.</p> <p>Ir iepazinis un skaidro moderno tehnoloģiju un plašsaziņas līdzekļu lomu un nozīmi kultūrā.</p> <p>Ir ieinteresēts un spēj izpausties jaunradē.</p> <p>Zina un prot lietot jēdzienus: māksla, mākslas veids, stils, žanrs.</p>	<p>6. Kultūra un mākslas formu daudzveidība. (25% no moduļa kopējā apjoma)</p>	<p>6.1. Māksla, mākslinieks un laikmets. 6.2. Tēlotājmāksla. 6.3. Mūzika. 6.4. Literatūra un teātris. 6.5. Kino, tehnoloģijas un plašsaziņas līdzekļi. 6.6. Kultūras vērtības pasaules muzejos. 6.7. Indivīds un māksliniecisko pašizpaušmju daudzveidīgās iespējas.</p>	<p>Nosauc dažādās mākslas izpaušmes formas.</p>	<p>Raksturo un salīdzina dažādās mākslas izpaušmes formas. Demonstrē izpratni par mākslu izpaušmju specifiku, mākslas valodu.</p>	<p>Demonstrēšana</p>	<p>Pedagogs vai izglītojamais rāda un stāsta pārējiem izglītojamajiem jau sagatavotu informāciju. Metodi var izmantot, demonstrējot dažādu mākslas veidu paraugus – glezniecības, tēlniecības, grafikas, kino, teātra.</p>		
			<p>Atpazīst kultūras garīgo un materiālo formu (arhitektūras, mākslu, teātra, literatūras, kino u. c.) stilu un žanru paraugus.</p>	<p>Atšķir un salīdzina kultūras garīgo un materiālo formu (arhitektūras, mākslu, teātra, literatūras, kino u. c.) stilu un žanru paraugus, izprot to tapšanas nosacījumus.</p>			<p>Izpēte (izzināšana)</p>	
			<p>Nosauc nozīmīgākos mākslas stilus un virzienus.</p>	<p>Skaidro un raksturo nozīmīgākos mākslas stilus un virzienus.</p>				<p>Projekta darbs</p>
			<p>Demonstrē faktu un ideju izpratni par kultūras formu lomu sabiedrības attīstībā, sadzīves un kultūras organizācijā.</p>	<p>Novērtē un raksturo mākslas darbus un kultūras objektus to kultūrvēsturiskā kontekstā.</p>				
			<p>Apzinās laikmeta moderno tehnoloģiju un plašsaziņas līdzekļu lomu un nozīmi kultūrā.</p>	<p>Izvērtē dažādus viedokļus, raksturo zinātnes un tehnoloģiju sasniegumus, moderno tehnoloģiju un plašsaziņas līdzekļu</p>				
<p>Pedagogs uzdod uzdevumu izpētīt un raksturot kādu mākslas stilu vai virzienu, piemēram, impresionismu. Pedagogs uzdod jautājumus, uz kuriem jāmeklē atbildes. Izglītojamie vāc informāciju, izvirza pieņēmumus, pārbauda tos.</p> <p>Pedagogs iepazīstina izglītojamos ar darba uzdevumiem: izveidot ideju karti(-es) par kultūras formu daudzveidību, to vietu un nozīmi sabiedrības veidošanā, attīstībā, sadzīves un kultūras organizācijā; sagatavot prezentāciju par sava darba rezultātiem, pamatojoties uz izveidoto(-ajām) ideju karti(-ēm). Izglītojamais meklē informāciju un sagatavo nepieciešamos materiālus prezentācijas daļai. Papildu uzdevumi izglītojamajam prezentācijas laikā: uzmanīgi vērot citu izglītojamo prezentācijas, jautāt par citu izglītojamo</p>								

				lomu un nozīmi kultūrā.	Vizualizēšana	iegūto pieredzi, vērtēt citu izglītojamo prezentācijas; atbildēt uz jautājumiem, vērtēt savu veikumu.
			Apzinās savas radošās prasmes.	Izmanto savas radošās prasmes, komunicējot dažādos plašsaziņas līdzekļos, veidojot radošos darbus vai vingrinoties izpildītājmākslā.		Pedagogs vai izglītojamie izmanto fotogrāfijas, mākslas darbu, plakātu reprodukcijas, vizuālās reklāmas materiālus, zīmējumus, tabulas, shēmas, grafikus u.c. Vienu paraugu var skatīt vairākas reizes, līdz ieraudzītas visas nianse un detaļas, kādas vien var saskatīt. Metodi izmanto, lai, piemēram, raksturotu un salīdzinātu mākslu, kino dažādu stilu un žanru paraugus.
			Atpazīst ievērojamākās kultūras vērtības pasaules muzejos.	Raksturo un novērtē izcilākās kultūras vērtības pasaules muzejos.		

Mācību sasniegumu vērtēšanas formas un metodiskie paņēmieni

	Diagnosticējošā vērtēšana	Formatīvā vērtēšana	Summatīvā vērtēšana
Vērtēšanas uzdevumi	Noteikt izglītojamā iepriekš apgūtās zināšanas, prasmes un attieksmes mācību procesa plānošanai un uzlabošanai – turpmāko mācību mērķu precizēšanai, mācību uzdevumu izvēlei, satura sakārtošanai.	Dot iespēju izglītojamiem noteikt mācību sasniegumus, salīdzinot ar būtiskākajiem programmā formulētajiem sasniedzamajiem rezultātiem, lai tos uzlabotu. Veicināt izglītojamo atbildību un motivāciju, iesaistot viņus vērtēšanas procesā. Veicināt mācību procesa uzlabošanu.	Noteikt izglītojamo mācību sasniegumus, lai konstatētu apgūtās zināšanas, prasmes un attieksmes vērtējuma izlikšanai. Summatīvās vērtēšanas rezultātus var izmantot arī formatīviem mērķiem (informācijai par mācību mērķu un uzdevumu sasniegšanu, mācību procesā izmantoto metožu izvērtēšanai, lēmuma pieņemšanai par turpmāko darbu).
Vieta mācību procesā (norises laiks), biežums	Ievadvērtēšanu ieteicams veikt mācību kursa, mācību gada vai temata sākumā.	Kārtējo vērtēšanu veic mācību procesa laikā. Pedagoģs to organizē pēc nepieciešamības.	Nobeiguma vērtēšanu veic katra temata noslēgumā, nepieciešamības gadījumā apvienojot nelielus tematus vai apjomīgākos tematus sadalot sīkāk. Var izmantot mācību gada beigās.
Vērtēšanas saturs	Saturu veido iepriekšējā mācību procesā apgūtās zināšanas, prasmes, attieksmes, kas būtiski nepieciešamas turpmākā mācību satura apguvē.	Saturu veido būtiskākie izglītojamo sasniedzamie rezultāti (zināšanas, prasmes, attieksmes) temata apguves laikā.	Saturu veido izglītojamo sasniedzamie rezultāti (zināšanas, prasmes, attieksmes) temata nobeigumā. Izglītojamiem iespējams savus mācību sasniegumus demonstrēt dažādos izziņas līmeņos.
Vērtēšanas formas	Izmantojamas daudzveidīgas vērtēšanas formas: mutiskas, rakstiskas, praktisku prasmju, kombinētas; individuāla vai kolektīva sasnieguma; vērtēt iespējams gan ar objektīvi, gan subjektīvi vērtējamiem uzdevumiem.		
Vērtēšanas metodiskie paņēmieni	Saruna, diskusija, aptauja, tests, novērošana.	Mācību rezultātu pārbaudīšanai galvenokārt izmanto tādas pašas metodes un paņēmienus kā mācību procesā. Diskusija, aptauja, tests, novērošana, individuālais darbs, pāru darbs, grupu darbs, individuālo rezultātu attīstības dinamikas un taktiskās sagatavotības līmeņa izvērtēšana, individuāls vai grupas projekts, referāts.	Praktisks, rakstisks, mutisks vai kombinēts pārbaudes darbs, individuāls vai grupas projekts
Vērtētājs	Pedagoģs/izglītojamais atbilstoši izstrādātajiem vērtēšanas kritērijiem.	Pedagoģs/izglītojamais atbilstoši izstrādātajiem vērtēšanas kritērijiem.	Pedagoģs atbilstoši izstrādātajiem vērtēšanas kritērijiem.
Vērtēšanas kritēriji, to izveide	Kritēriji nepieciešami vērtējuma objektivitātes nodrošināšanai. Kritērijus izstrādā pedagoģs atbilstoši izvēlētajām vērtēšanas formām un metodiskajiem paņēmieniem. Kritēriju izstrādāšanā var iesaistīt izglītojamos, lai pilnveidotu vērtēšanas un pašnovērtēšanas prasmes. Pedagoģs iepazīstina izglītojamos ar vērtēšanas kārtību.		
Vērtējuma atspoguļošana	Vērtējums ir aprakstošs.	Vērtējums ir aprakstošs vai ieskaifts/neieskaifts.	Pedagoģs vērtē 10 ballu skalā un to dokumentē.

Moduļa īstenošanai nepieciešamie mācību un materiālie līdzekļi

Modulis	Mācību un materiālie līdzekļi	Daudzums
"Valodas, kultūras izpratne un izpaušmes"	1. Izmantojamā literatūra	
	<p>Agajevs V. Semiotika. – Rīga: Jumava, 2005.</p> <p>Andersone Z. Kulturoloģija. 1. daļa. – Rīga: RaKa, 2001.</p> <p>Andersone Z. Kulturoloģija. 2. daļa. – Rīga: RaKa, 2002.</p> <p>Austruma S., Muižarāja I. Kultūras vēsture. Metodiskais līdzeklis. – Rīga: ISEC, 2005.</p> <p>Austruma S., Muižarāja I. Kulturoloģija vidusskolai. – Rīga: Zvaigzne ABC, 2005.</p> <p>Avotiņa A., Blūma D. u. c. Latvijas kultūras vēsture. – Rīga: Zvaigzne ABC, 2003.</p> <p>Avramecs B., Muktupāvels V. Mūzikas instrumentu mācība. Tradicionālā un populārā mūzika. – Rīga: Musica Baltica, 1997.</p> <p>Blūma D. Kultūras vēsture vārdos, jēdzienos un nosaukumos. – Rīga: RaKa, 2000.</p> <p>Bodrijārs Ž. Simulakri un simulācija. – Rīga: Omnia mea, 2000.</p> <p>Dubiņa I., Pērkone-Redoviča I. Literatūra un kino. XX gs. Kultūras vēsture. – Rīga: Zvaigzne ABC, 2006.</p> <p>Ekonens J., Kulju V. u. c. 20.gadsimta vēsture vidusskolai. – Rīga: Zvaigzne ABC, 1998.</p> <p>Ekonens J., Kulju V. u. c. Eiropas kultūras vēsture vidusskolai. – Rīga: Zvaigzne ABC, 1994.</p> <p>Eliade M. Mīts par mūžīgo atgriešanos. – Rīga: 1995.</p> <p>Eliade M. Sakrālais un profānais. – Rīga: Minerva, 1996.</p> <p>Ērgle A., Purēns I., Sviestiņa I. Kulturoloģija. – Rīga: RaKa, 2009.</p> <p>Freids Z. Īgnums kultūrā. – Rīga: Zvaigzne ABC, 2000.</p> <p>Gīrcs K. Kultūru interpretācijas. – Rīga: Intelekt, 1998.</p> <p>Gombrich E. H. Mākslas vēsture. – Rīga: Zvaigzne ABC, 1997.</p> <p>Informācijas vide Latvijā 21. gs. sākumā. – Rīga: Zinātne, 2006.</p> <p>Islāms. – Rīga: Zvaigzne ABC, 2004.</p> <p>Jermolajeva J., Jermolajevs V., Mūrnieks A. Kultūras vēsture 20. gadsimts. – Rīga: RaKa, 2002.</p> <p>Kagine Z. Tēlainā domāšana vizuālajā mākslā. – Rīga: Zvaigzne ABC, 2005.</p> <p>Kalniņa L., Zvirgzds J. Lielā simbolu enciklopēdija. – Rīga: Jumava, 2006.</p> <p>Karasā F. P., Markadē I. Mākslas enciklopēdija. Glezniecības virzieni. – Rīga: Jumava, 2002.</p> <p>Kasīrers E. Apcerējums par cilvēku. Ievads kultūras filozofijā. – Rīga: Intelekt, 1997.</p> <p>Kavacs V. Mākslas valodas pamati. – Rīga: Zvaigzne ABC, 1999.</p> <p>Kūle M. Eirodzīve. – Rīga: FSI, 2006.</p> <p>Kūle M., Kūlis R. Filosofija. – Rīga: Zvaigzne ABC, 1998.</p> <p>Kultūras krustpunktu meklējumi. Sast. Kursīte J. – Rīga: Latvijas Kultūras akadēmija, 1998.</p> <p>Lanerī Dažāna N. Glezniecības enciklopēdija. – Rīga: Jumava, 2006.</p> <p>Lapiņa M. Latvijas kultūras vēsture 20. gadsimta 40.–80. gados. – Rīga: RaKa, 2002.</p> <p>Lasmane, S. 20. gs. ētikas pavērsieni. – Rīga: Zvaigzne ABC, 2004.</p>	Pēc nepieciešamības

	<p>Liotārs Ž. F. Postmodernisma skaidrojums bērniem//Grāmata, 1991. – Nr. 12. Paiders J. Islams un Rietumi. – Rīga: Zvaigzne ABC, 2001. Pasaules reliģijas. – Rīga: Zvaigzne ABC, 2007. Politiskā komunikācija, ētika un kultūra LR 9. Saeimas vēlēšanās. – Rīga: LU Sociālo un politisko pētījumu institūts, 2007. Priedītis A. Ievads kulturoloģijā. Kultūras teorija un kultūras vēsture. – Daugavpils: A.K.A., 2003. Priedītis A. Kultūru dialogs. – Rīga: Pasaules kultūru fonds, 2006. Rēpers V., Smite L. Ievads ideju vēsturē. – Rīga: Zvaigzne ABC, 1997. Rietumeiropas morāles filozofija. Lasmanes S. sakārtojums. – Rīga: LU, 2006. Rubenis A. 20. gadsimta kultūra Eiropā. – Rīga: Zvaigzne ABC, 2004. Rubenis A. Cilvēks mītiskajā pasaules ainā. – Rīga: Zvaigzne ABC, 1994. Septiņdesmit pasaules brīnumi. Red. Skerss K. – Rīga: Zvaigzne ABC. Šuvajevs I. Kultūra, teksts, zīme. – Rīga: Elpa, 1993. Taivāns L. G., Taivāne E. Reliģiju vēsture. – Rīga: RaKa, 2003. Tīsenkopfs T. Socioloģija. – Rīga: LU, 2006. Vēbers M. Reliģijas socioloģija. – Rīga: LU Filozofijas un socioloģijas institūts, 2004. Velšs V. Estētikas robeža. – Rīga: Laikmetīgās mākslas centrs, 2005. Vīts Dž. E. Postmodernie laiki. – Rīga: Luterisma mantojuma fonds, 1999. Zaķis G., Zaķis J. Cilvēka dzīve latviski I, II. d. – Rīga: RaKa, 1997. Zimmels G. Nauda modernajā kultūrā.//LU Zinātniskie Raksti. – Rīga: LU, 2000. – Nr. 629. Zitāne L. Kultūras vēsture. Kultūras jēdziens un senie laiki. – Rīga: RaKa, 2002.</p>	
	2. Uzziņu literatūra	Pēc nepieciešamības
	<p>Herdera vārdnīca. Simboli. – Rīga: Pētergailis, 1994. Mitoloģijas enciklopēdija 1. sēj. – Rīga: Latvijas enciklopēdija, 1993. Mitoloģijas enciklopēdija 2. sēj. – Rīga: Latvijas enciklopēdija, 1994. Svešvārdu vārdnīca. – Rīga: Norden, 2002. Valsts kultūrpolitikas vadlīnijas 2006.–2015. gadam. Nacionāla valsts.</p>	
	3. Interneta resursi	Pēc nepieciešamības
	<p>http://lv.wikipedia.org/wiki http://www.aialab.lv http://www.historia.lv/ http://www.km.gov.lv/ http://www.kulturaskanons.lv http://www.liis.lv/folkloru/ http://www.liis.lv/kultvest/kultura http://www.spidolastelpa.karod.ru http://www.unesco.lv</p>	

4. Materiālie līdzekļi	
Mācību klase (25 darba vietas)	1
Tāfele	1
Tāfeles rakstāmpiederumi (4 krāsaini flomāsteri, tīrīšanas līdzeklis)	Pēc nepieciešamības
Video projektors un dators vai interaktīvā tāfele (nodrošinot interneta tīklu)	1
Audio vizuālie materiāli	Atbilstoši moduļa tematiem
CD, DVD	Pēc nepieciešamības
Piezīmju papīrs	Pēc nepieciešamības

Moduļa apraksts

2. līmenis

Moduļa mērķis	Pilnveidot zināšanu sabiedrībā nepieciešamās starpkultūru zināšanas un prasmes, veicinot izglītojamā interesi un zinātkāri par valodām un starpkultūru saziņu, pilnveidojot izglītojamā profesionālās saziņas prasmes, izpratni par kultūru kā vērtību sistēmu, kultūras pastāvēšanas un darbības indikatoriem, spēju novērtēt kultūras sasniegumus, vēlmi attīstīt un spēju izmantot radošās prasmes, vēlmi iesaistīties kultūrprocesu veidošanā, izmantot iegūtās starpkultūru zināšanas profesionālo pienākumu veikšanā un starptautiskās mobilitātes aktivitātēs.
Moduļa uzdevumi	<ol style="list-style-type: none"> 1. Veicināt izglītojamā izpratni par nepieciešamību veidot pozitīvas attiecības ar dažādu tautību un nacionalitāšu pārstāvjiem. 2. Veidot izglītojamā izpratni par nepieciešamību lietot profesionālajā saziņā vismaz vienu svešvalodu un mācīties valodas kā daļu no mūžizglītības. 3. Veidot izglītojamā izpratni par kultūru kā vērtību sistēmu, kultūras pastāvēšanas un darbības indikatoriem un to īpatsvaru kultūras veidošanā; izpratni par kultūras mantojuma, tradīciju lomu un vērtību pasaules un Latvijas kultūrā. 4. Rosināt izglītojamo apzināties savu nacionālo kultūrientitāti. 5. Attīstīt izglītojamā interesi izmantot iedzimto spēju pašizpaušmi, novērtējot kultūras sasniegumus, liecības un informatīvos avotus, mākslas darbus un izpildītājmākslas, informāciju dažādos plašsaziņas līdzekļos. 6. Rosināt izglītojamo izpaust radošās prasmes. 7. Veicināt izglītojamā aktivitāti kultūrprocesu veidošanā.
Moduļa ieejas nosacījumi	Apgūta moduļa "Valodas, kultūras izpratne un izpaušmes" 1. līmeņa programma.
Moduļa apguves novērtēšana	<p>Lai daudzpusīgi un iespējami objektīvi novērtētu katra izglītojamā mācību sasniegumus, vērtējumā tiek iekļauts apgūto zināšanu apjoms, iegūtās iemaņas un prasmes, izglītojamā attieksme mācību procesā, izglītojamā individuālās attīstības dinamika.</p> <p>Novērtēšanu var veikt:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pedagogs ikdienas mācību procesā un moduļa apguves noslēgumā; • izglītojamie savstarpējā novērtēšanā mācību procesā; • izglītojamais savu sasniegumu pašnovērtēšanā. <p>Izglītojamo sasniegumus pedagogs vērtē 10 ballu vērtēšanas skalā. Mācību procesa laikā pedagogs organizē kārtējās un noslēguma pārbaudes. Kārtējās pārbaudes pedagogs organizē mācību temata apguves laikā ar diagnosticējošu mērķi. Pārbažu skaitu, izpildes laiku, formu un vērtēšanas kritērijus nosaka pedagogs atbilstoši pārbaudes mērķiem un izglītojamo sagatavotībai. Noslēguma pārbaudes darbus pedagogs organizē pēc katra temata apguves ar mērķi novērtēt apgūtās zināšanas, iemaņas un prasmes atbilstoši moduļa prasībām un izglītojamo prasmēm izmantot zināšanas nestandarta situācijās. Pedagogs sagatavo apkopojamo vērtējumu mācību pusgada un mācību gada beigās.</p>

Moduļa saturs

2. līmenis

Sasniedzamais rezultāts	Temats	Ieteicamais saturs	Mācību sasniegumu apguves līmeņu indikatori		Mācību metodes	
			Vidējs (pietiekams) apguves līmenis	Augsts apguves līmenis	Metodes nosaukums	Metodes piemērs
<p>Izprot sevi un citus, spēj formulēt savu pasaules izpratni. Izprot starpkultūru izglītības lomu integrācijas procesos un līdzdalībai sabiedrības dzīvē. Spēj veidot pozitīvas attiecības ar dažādu tautību un nacionalitāšu pārstāvjiem. Izprot dažādu kultūru un valstu pārstāvjus un spēj pieņemt viņu uzvedības standartus. Zina un prot lietot jēdzienus: indivīds, sabiedrība, tolerance, starpkultūru attiecības, pozitīvā domāšana, uzvedības standarts.</p>	<p>1. Starpkultūru izglītības loma pasaules interpretēšanā. (5% no moduļa kopējā apjoma)</p>	<p>Indivīds un viņa pasaules izpratne. Sadarbība un tolerance starpkultūru attiecību veidošanā. Pozitīvā domāšana starpkultūru procesu izpratnē. Starpkultūru vērtību atklāšana, interpretēšana, novērtēšana. 1.5. Lingvistiskās kompetences nozīme karjeras veidošanā.</p>	Izskaidro valodas apguves nozīmību integrācijas procesos.	Novērtē valodas apguves nozīmību integrācijas procesos.	Apskats	<p>Pedagogs rosina izzināt situāciju par kādu jautājumu, piemēram, par toleranci starpkultūru attiecību veidošanā. Izglītojamie vāc informāciju, uzzinot datus, rezultātus apkopo rakstiskā apskatā.</p> <p>Pedagogs uzdod izglītojamajiem uzdevumu iztaujāt dažādu tautību pārstāvjus (vienu vai vairākus cilvēkus) par noteiktu tematu, piemēram, par starpkultūru attiecībām Latvijā. Izglītojamie pēc sarunas apkopo rezultātus un izdara secinājumus.</p>
			Savieno sabiedrības tradīciju zināšanas un valodu kultūras aspektā un mainīgumā.	Novērtē sabiedrības tradīciju zināšanas un valodu kultūras aspektā un mainīgumā.		
			Izprot valodas nozīmi kritiska un konstruktīva dialoga veidošanā.	Pilnveido valodu kritiska un konstruktīva dialoga veidošanai.		
			Definē jēdzienus: dzimtā valoda, svešvaloda.	Izskaidro jēdzienus: dzimtā valoda, svešvaloda.		
			Izprot starpkultūru nozīmi valodas apgūvē	Ilustrē starpkultūru nozīmi valodas apgūvē.		

Sasniedzamais rezultāts	Temats	Ieteicamais saturs	Mācību sasniegumu apguves līmeņu indikatori		Mācību metodes	
			Vidējs (pietiekams) apguves līmenis	Augsts apguves līmenis	Metodes nosaukums	Metodes piemērs
Lieto profesionālajā saziņā vienu svešvalodu. Zina un prot lietot jēdzienus: svešvaloda, profesionālā valoda, informācijas tehnoloģijas.	2. Profesionālā svešvaloda. (50% no moduļa kopējā apjoma)	2.1. Valodu zināšanas un lietošanas prasmes nozīme karjeras veidošanā. 2.2. Valodas apguve, izmantojot informācijas tehnoloģijas. 2.3. Profesionālās terminoloģijas apguve. 2.4. Profesionālās saziņas īpatnības. 2.5. Svešvalodu zināšanas starptautiskās mobilitātes aktivitātēs profesionālajā jomā.	Nosauc valodu zināšanas un lietošanas prasmes nozīmes karjeras veidošanā pamatkritērijus.	Novērtē valodu zināšanas un lietošanas prasmes nozīmes karjeras veidošanā pamatkritērijus.	Darbs ar tekstu	Metodi var izmantot, piedāvājot tekstus lasīšanai vai ierakstītus diskos mācību uzdevumu veikšanai mācību stundā vai mājās (vai pašizglītībai). Izglītojamais iepazīstas ar tekstu un iegūst informāciju: atbilstoši mācību uzdevumam veido jautājumus, analizē un atbild uz jautājumiem.
			Saskata informācijas tehnoloģiju izmantošanas iespējas valodu apguvē.	Izmanto informācijas tehnoloģiju iespējas valodu apguvē.		
			Izskaidro profesionālo terminoloģiju.	Lieto profesionālo terminoloģiju profesionālajā saziņā.	Jautājumi	Pedagogs vai izglītojamie mutiski uzdod jautājumus par konkrētu tematu, piemēram, "Profesionālās saziņas īpatnības".
			Nosauc valodas apguves iespējas profesionālo zināšanu pilnveidošanai.	Novērtē valodas apguves iespējas profesionālo zināšanu pilnveidošanai.		
			Nepilnā apjomā sazinās profesionālajā svešvalodā: atceras terminoloģiju, ar īsām frāzēm izskaidro procesus, uzdod jautājumus.	Brīvi sazinās profesionālajā svešvalodā: lieto plašus skaidrojumus, diskutē, risina problēmas.	Prāta vētra	Pedagogs vai izglītojamie izvirza problēmu. Izglītojamie izsaka iespējamās atbildes, idejas, būtiskus vārdus u. tml., uzmanīgi klausoties, papildinot, bet

						<p>nekomentējot un nevērtējot citu idejas.</p> <p>Pedagogs vai izglītojamie formulē problēmu, piemēram, vai lingvistiskajai kompetencei ir nozīme karjeras veidošanā. Izglītojamie precizē problēmjautājumu, izdomā risinājuma plānu, īsteno to, izvērtē rezultātu: vai tas ir uzdotās problēmas atrisinājums, vai problēmu varētu risināt citādāk.</p> <p>Pedagogs vai izglītojamie mutiski uzdod jautājumus, piemēram, par kultūras normām vai ideāliem.</p> <p>Pedagogs vai izglītojamais uzdod jautājumus un vada sarunu, izmantojot saņemtās atbildes. Pārējie izglītojamie iesaistās sarunā atbilstoši noteikumiem.</p> <p>Pedagogs vai izglītojamie piedāvā reālas situācijas aprakstu un uzdod jautājumus par šo situāciju. Izglītojamie pārrunā (dažkārt arī novēro), analizē, pieraksta, secina, veido kopsavilkumus vai ieteikumus.</p> <p>Pedagogs nosauc, izglītojamie atkārto profesionālos terminus.</p> <p>Pedagogs vai izglītojamie izmanto vai izveido uzskates līdzekļus – domu kartes, shēmas, tabulas, plānus, kartes, zīmējumus. (Metodi izmanto datu vizualizēšanai, lai pastiprinātu izglītojamo izziņas spējas tā, lai izglītojamie iegūtu zināšanas par iekšējo datu struktūru un to nejaušām attiecībām; līdz ar to informācijai tiek piešķirta jēga, padarot to pievilcīgu, viegli uztveramu.</p>
					Problēmu risināšana	
					Jautājumi/atbildes	
					Saruna (mācību dialogs)	
					Situāciju analīze	
					Vingrināšanās	
					Vizualizēšana	

						Metodes priekšrocība ir izziņas procesa veicināšana – izglītojamajiem nav jāiedomājas, kā dati varētu izskatīties vizuāli, jo tas tiek parādīts, piemēram, tabulā.
--	--	--	--	--	--	--

Sasniedzamais rezultāts	Temats	Ieteicamais saturs	Mācību sasniegumu apguves līmeņu indikatori		Mācību metodes	
			Vidējs (pietiekams) apguves līmenis	Augsts apguves līmenis	Metodes nosaukums	Metodes piemērs
<p>Izprot kultūras vērtību daudzveidību, prot raksturot un novērtēt sabiedrību, pieņemto ideālu, kultūr laikmeta vērtību sistēmu un normas pasaulē un Latvijā, apzinās kultūras mantojuma, tradīciju lomu un vērtību pasaules un Latvijas kultūrā.</p> <p>Zina un prot lietot jēdzienus: kultūras normas, ideāli, nacionālās un internacionālās vērtības, indivīda un sabiedrības vērtības, reliģiskās vērtības, kultūras mantojums, UNESCO, kultūrvaronis, līderis, elks, ģēnijs.</p>	<p>3. Kultūras vērtību daudzveidība. (15% no moduļa kopējā apjoma)</p>	<p>3.1. Kultūras normas un ideāli. 3.2. Tradīcijas Rietumu un Austrumu kultūrās; noturīgais un mainīgais kultūrās. 3.3. UNESCO un pasaules kultūras mantojums.</p>	Saskata vērtību daudzveidīgo raksturu.	Skaidro vērtību daudzveidīgo raksturu, vērtību sistēmu kā kultūru raksturojošu liecību.	Eseja	Pedagogs aicina izglītojamos pēc noteiktas struktūras veidot rakstu darbu par noteiktu tematu. Izglītojamie individuāli raksta, ievērojot noteikto darba struktūru un tematisko izklāsta veidu, izsakot savas domas, attieksmi, piemēram, "Tradīcijas Rietumu un Austrumu kultūrās, noturīgais un mainīgais kultūrās".
			Saskata vērtību un ideālu mainību cēloņus kultūrās.	Raksturo un uzskatāmi pierāda vērtību un ideālu mainības cēloņus kultūrās.		
			Apzinās vērtību nozīmi savā dzīvē.	Apzinās vērtību nozīmi un lomu savā un sabiedrības dzīvē.		
			Raksturo līdera, kultūrvaroņa, ģēnija, elku vietu un lomu sabiedrībā un kultūrā.	Raksturo un novērtē sabiedrību pieņemto ideālu, kultūr laikmeta vērtību sistēmu un normas pasaulē un Latvijā.		
			Demonstrē izpratni par vērtību, ideālu un tradīciju sasaisti.	Uzskatāmi parāda saistību starp vērtībām, ideāliem un tradīcijām.		
			Saskata noturīgumu un mainību Rietumu un Austrumu kultūrās.	Salīdzina un diskutē par tradīciju noturīgumu un mainību Austrumu un Rietumu kultūrās.		
			Atpazīst kultūru savstarpējo saistību, iegūmē formu un elementu pārmantojamību, ietekmi pasaules un	Salīdzina un analizē pasaules un Latvijas kultūras informatīvos avotus un liecības.		

			Latvijas kultūrā.			
			Apzinās nepieciešamību iesaistīties sabiedrības un kultūrvides veidošanas procesos.	Iesaistās sabiedrības un kultūrvides veidošanas procesos.		
			Zina UNESCO darbības principus.	Skaidro UNESCO darbības principus.		
			Zina UNESCO reģistrā iekļautos Latvijas kultūrvēsturiskos objektus.	Zina un novērtē savas kultūras izcilākos kultūrobjektus, kas iekļauti UNESCO reģistros un kas kalpo par pamatu atklātai attieksmei un cieņai pret pasaules kultūras daudzveidības izpaušmēm.		

Sasniedzamais rezultāts	Temats	Ieteicamais saturs	Mācību sasniegumu apguves līmeņu indikatori		Mācību metodes			
			Vidējs (pietiekams) apguves līmenis	Augsts apguves līmenis	Metodes nosaukums	Metodes piemērs		
<p>Izprot indivīda un sabiedrības lomu dažādu sabiedrības grupu kultūras veidošanā un pastāvēšanā, prot saskatīt starpkultūru problēmas cēloņus, izvirzīt un formulēt starpkultūru komunikācijas iespējas. Apzinās savu nacionālo kultūrintitāti, saskata savu vietu kultūrprocesu veidošanā. Zina un prot lietot jēdzienus: masu kultūra, elitārā kultūra, popkultūra, subkultūra, kontrkultūra, hipiji, panki, goti, etnoss, nācija, multikulturālisms, tolerance, globalizācija, kultūrdialogs, eiropocentrisms, islāms, liberālisms.</p>	<p>4. Indivīds, sabiedrība un kultūras procesi. (10% no moduļa kopējā apjoma)</p>	<p>4.1. Masu un elitārā kultūra. 4.2. Etniskā un nacionālā kultūra. 4.3. Eiropocentrisms un multikulturālisms. 4.4. Rietumi un islāma kultūra. 4.5. Indivīda līdzdalība kultūras procesos.</p>	Identificē indivīda un sabiedrības, dažādu sociālo grupu mijiedarbību un izpausmes kultūras telpā.	Novērtē indivīda un sabiedrības, dažādu sociālo grupu mijiedarbību un izpausmes kultūras telpā.	Darbs ar tekstu	Metodi var izmantot, mājās uzdodot iepazīt dažādu kultūru reliģiskos tekstus, kuri nosaka kultūras vērtīborientāciju. Piemēram, iepazīt un analizēt kristietības, jūdaisma un islāma tekstus. Izglītojamie iepazīstas ar tekstiem un iegūst informāciju: analizē un atbild uz pedagoga sagatavotajiem jautājumiem.		
			Atpazīst masu kultūras un elitārās kultūras pazīmes.	Skaidro un raksturo masu un elitārās kultūras izpausmes formas un liecības.			Delfu metode	Pedagogs piedāvā izglītojamajiem uzrakstīt atbildes par noteiktiem pētāmiem jautājumiem, piemēram, "Latviešu kultūras saglabāšanas iespējas, dzīvojot ārpus Latvijas"; tas tiek veikts rakstiski vairākos posmos. Izglītojamie izsaka atšķirīgas domas un tiek ar tām iepazīstināti, lai varētu salīdzināt un izlemt, vai savus spriedumus mainīt vai pamatojot atstāt tādas pašus.
			Definē etniskās un nacionālās kultūras jēdzienus.	Raksturo un ar piemēriem ilustrē etniskās un nacionālās kultūras pazīmes, raksturo nacionālo kultūru iezīmes Latvijā un Eiropā.				
			Saskata atšķirības starp etnisko, nacionālo un multikulturālo identitāti.	Salīdzina etnisko, nacionālo un multikulturālo identitāti. Klasificē nacionālās un multikulturālās kultūras īpatnības.			Diskusija	Pedagogs vai izglītojamie piedāvā apspriešanai kādu tematu, piemēram, analizēt un salīdzināt etnisko, nacionālo
Apzinās savu nacionālo kultūrintitāti.	Apzinās savu nacionālo kultūrintitāti, saskata savu vietu kultūrprocesu veidošanā.							

			Definē jēdzienu eiropocentrisms.	Raksturo eiropocentrisma ideju kā kultūras dialoga konceptu. Argumentēti pamato savu attieksmi eiropocentrisma jautājumā.		un multikulturālo identitāti, starpkultūru problēmu cēloņus, izvirzīt un formulēt starpkultūru komunikācijas iespējas. Izglītojamie iesaistās sarunā, argumentēti aizstāvot savu viedokli.
			Saskata kultūru atšķirības starp eiropocentrismu un multikulturālismu.	Reflektē par eiropocentrisma iezīmēm Rietumu kultūrā un multikulturālisma pazīmēm.		
			Atpazīst Austrumu un Rietumu kultūras saturu un domāšanas pamatu.	Salīdzina Austrumu un Rietumu kultūras domāšanas pamatprincipus.		
			Izskaidro nepieciešamību veidot pozitīvas attiecības ar dažādu kultūru un reliģiju pārstāvjiem.	Izvēlas būt tolerants pret dažādām kultūrām, veido pozitīvas attiecības ar dažādu kultūru un reliģiju pārstāvjiem.		

Sasniedzamais rezultāts	Temats	Ieteicamais saturs	Mācību sasniegumu apguves līmeņu indikatori		Mācību metodes	
			Vidējs (pietiekams) apguves līmenis	Augsts apguves līmenis	Metodes nosaukums	Metodes piemērs
<p>Izprot kultūras pastāvēšanas un darbības indikatorus un to īpatsvaru kultūras veidošanā.</p> <p>Spēj salīdzināt, analizēt un vērtēt kultūras sasniegumus, liecības un informatīvos avotus.</p> <p>Zina un prot lietot jēdzienus: kultūras indikatori, indivīds, svētki, reklāma, nauda, radoša pašizpaušme.</p>	<p>5. Mūsdienu kultūras indikatori. (20% no moduļa kopējā apjoma)</p>	<p>5.1. Kultūras indikatori.</p> <p>5.2. Indivīda attieksme pret kultūru.</p> <p>5.3. Nauda un kultūras procesi.</p> <p>5.4. Svētki kā kultūras indikators.</p> <p>5.5. Kultūra un reklāma.</p> <p>5.6. Indivīda radošo prasmju attīstība un līdzdarbošanās kultūras procesos.</p>	<p>Zina, ka jēdziens kultūras indikators ir kultūras pastāvēšanas un atskaites sistēma.</p>	<p>Saskata un atklāj būtisko dažādu kultūras indikatoru īpatsvaru katrā no kultūrām.</p>	<p>Demonstrēšana</p> <p>Kooperatīvās mācīšanās metodes</p> <p>Projekta darbs</p>	<p>Pedagogs vai izglītojamais rāda un stāsta pārējiem izglītojamajiem jau apkopoto informāciju. Piemēram, demonstrējot dažādu kultūras pasākumu reklāmas paraugus.</p> <p>Pedagogs piedāvā izglītojamo grupām uzdevumu vai projekta darbu, piemēram, iepazīstot masu un elitāro kultūru. Uzdevuma veikšanai nepieciešama izglītojamo produktīva sadarbība, jo rezultāti ir atkarīgi no katra grupas dalībnieka paveiktā. Grupas dalībnieki mācās cits no cita, apmainās ar idejām un atbilstošu informāciju. Notiek aktīva mijiedarbība arī starp grupām. Pedagoģs organizē norisi un konsultē izglītojamos.</p> <p>Pedagogs iepazīstina izglītojamos ar darba uzdevumiem: izveidot ideju kartes, atklājot jēdzienus – kultūras indikatori, indivīds, svētki, reklāma, nauda, radoša pašizpaušme; sagatavot prezentāciju par sava darba rezultātiem, pamatojoties uz izveidoto(-ajām) ideju karti(-ēm).</p> <p>Izglītojamais meklē informāciju un sagatavo nepieciešamos materiālus prezentācijas daļai.</p> <p>Papildu uzdevumi izglītojamajam prezentācijas laikā: uzmanīgi vērot citu izglītojamo prezentācijas, jautāt par citu izglītojamo</p>
			<p>Nosauc galvenos kultūras indikatorus.</p>	<p>Raksturo un nosauc galveno kultūras indikatoru piemērus.</p>		
			<p>Demonstrē izpratni par kultūras norišu interpretēšanas robežām.</p>	<p>Interpretē dažādu indikatoru mijiedarbību dažādās kultūrās, pamato mainīguma iemeslus.</p>		
			<p>Novērtē savas radošās prasmes.</p>	<p>Izmanto indivīda radošās prasmes, līdzdarbojas kultūras procesos.</p>		

					<p>Vizualizēšana</p>	<p>iegūto pieredzi, vērtēt citu izglītojamo prezentācijas; atbildēt uz jautājumiem, vērtēt savu veikumu.</p> <p>Izglītojamie patstāvīgi izveido dažādus simboliskus uzskates līdzekļus – domu kartes, shēmas, plānus, zīmējumus vai pašsacerētas kompozīcijas, izmantojot mākslas darbu paraugus.</p>
--	--	--	--	--	----------------------	---

Mācību sasniegumu vērtēšanas formas un metodiskie paņēmieni

	Diagnosticējošā vērtēšana	Formatīvā vērtēšana	Summatīvā vērtēšana
Vērtēšanas uzdevumi	Noteikt izglītojamā iepriekš apgūtās zināšanas, prasmes un attieksmes mācību procesa plānošanai un uzlabošanai – turpmāko mācību mērķu precizēšanai, mācību uzdevumu izvēlei, satura sakārtošanai.	Dot iespēju izglītojamiem noteikt mācību sasniegumus, salīdzinot ar būtiskākajiem programmā formulētajiem sasniedzamajiem rezultātiem, lai tos uzlabotu. Veicināt izglītojamo atbildību un motivāciju, iesaistot viņus vērtēšanas procesā. Veicināt mācību procesa uzlabošanu.	Noteikt izglītojamo mācību sasniegumus, lai konstatētu apgūtās zināšanas, prasmes un attieksmes vērtējuma izlikšanai. Summatīvās vērtēšanas rezultātus var izmantot arī formatīviem mērķiem (informācijai par mācību mērķu un uzdevumu sasniegšanu, mācību procesā izmantoto metožu izvērtēšanai, lēmuma pieņemšanai par turpmāko darbu).
Vieta mācību procesā (norises laiks), biežums	Ievadvērtēšanu ieteicams veikt mācību kursa, mācību gada vai temata sākumā.	Kārtējo vērtēšanu veic mācību procesa laikā. Pedagoģs to organizē pēc nepieciešamības.	Nobeiguma vērtēšanu veic katra temata noslēgumā, nepieciešamības gadījumā apvienojot nelielus tematus vai apjomīgākos tematus sadalot sīkāk. Var izmantot mācību gada beigās.
Vērtēšanas saturs	Saturu veido iepriekšējā mācību procesā apgūtās zināšanas, prasmes, attieksmes, kas būtiski nepieciešamas turpmākā mācību satura apguvē.	Saturu veido būtiskākie izglītojamo sasniedzamie rezultāti (zināšanas, prasmes, attieksmes) temata apguves laikā.	Saturu veido izglītojamo sasniedzamie rezultāti (zināšanas, prasmes, attieksmes) temata nobeigumā. Izglītojamiem iespējams savus mācību sasniegumus demonstrēt dažādos izziņas līmeņos.
Vērtēšanas formas	Izmantojamas daudzveidīgas vērtēšanas formas: mutiskas, rakstiskas, praktisku prasmju, kombinētas; individuāla vai kolektīva sasnieguma; vērtēt iespējams gan ar objektīvi, gan subjektīvi vērtējamiem uzdevumiem.		
Vērtēšanas metodiskie paņēmieni	Saruna, diskusija, aptauja, tests, novērošana.	Mācību rezultātu pārbaudīšanai galvenokārt izmanto tādas pašas metodes un paņēmienus kā mācību procesā. Diskusija, aptauja, tests, novērošana, individuālais darbs, pāru darbs, grupu darbs, individuālo rezultātu atīstības dinamikas un taktiskās sagatavotības līmeņa izvērtēšana, individuāls vai grupas projekts, referāts.	Praktisks, rakstisks, mutisks vai kombinēts pārbaudes darbs, individuāls vai grupas projekts.
Vērtētājs	Pedagoģs/izglītojamais atbilstoši izstrādātajiem vērtēšanas kritērijiem.	Pedagoģs/izglītojamais atbilstoši izstrādātajiem vērtēšanas kritērijiem.	Pedagoģs atbilstoši izstrādātajiem vērtēšanas kritērijiem.
Vērtēšanas kritēriji, to izveide	Kritēriji nepieciešami vērtējuma objektivitātes nodrošināšanai. Kritērijus izstrādā pedagoģs atbilstoši izvēlētajām vērtēšanas formām un metodiskajiem paņēmieniem. Kritēriju izstrādāšanā var iesaistīt izglītojamos, lai pilnveidotu vērtēšanas un pašnovērtēšanas prasmes. Pedagoģs iepazīstina izglītojamos ar vērtēšanas kārtību.		
Vērtējuma atspoguļošana	Vērtējums ir aprakstošs.	Vērtējums ir aprakstošs vai ieskaidots/neieskaidots.	Pedagoģs vērtē 10 ballu vērtēšanas skalā un to dokumentē.

Moduļa īstenošanai nepieciešamie mācību un materiālie līdzekļi

Modulis	Mācību un materiālie līdzekļi	Daudzums
"Valodas, kultūras izpratne un izpausmes"	1. Izmantojamā literatūra	Pēc nepieciešamības
	<p>Agajevs V. Semiotika. – Rīga: Jumava, 2005.</p> <p>Andersone Z. Kulturoloģija. 1. daļa. – Rīga: RaKa, 2001.</p> <p>Andersone, Z. Kulturoloģija. 2. daļa. – Rīga: RaKa, 2002.</p> <p>Austruma S., Muižarāja I. Kultūras vēsture. Metodiskais līdzeklis. Rīga: ISEC, 2005.</p> <p>Austruma S., Muižarāja I. Kulturoloģija vidusskolai. – Rīga: Zvaigzne ABC, 2005.</p> <p>Avotiņa A., Blūma D. u. c. Latvijas kultūras vēsture. – Rīga: Zvaigzne ABC, 2003.</p> <p>Avramecs B., Muktupāvels V. Mūzikas instrumentu mācība. Tradicionālā un populārā mūzika. – Rīga: Musica Baltica, 1997.</p> <p>Blūma D. Kultūras vēsture vārdos, jēdzienos un nosaukumos. – Rīga: RaKa, 2000.</p> <p>Bodrijārs Ž. Simulakri un simulācija. – Rīga: Omnia mea, 2000.</p> <p>Dubiņa I., Pērkone-Redoviča I. Literatūra un kino. XX gs. Kultūras vēsture. – Rīga: Zvaigzne ABC, 2006.</p> <p>Ekonens J., Kulju V. u. c. 20. gadsimta vēsture vidusskolai. – Rīga: Zvaigzne ABC, 1998.</p> <p>Ekonens J., Kulju V. u. c. Eiropas kultūras vēsture vidusskolai. – Rīga: Zvaigzne ABC, 1994.</p> <p>Eliade M. Mīts par mūžīgo atgriešanos. – Rīga: 1995.</p> <p>Eliade M. Sakrālais un profānais. – Rīga: Minerva, 1996.</p> <p>Ērgle A., Purēns I., Sviestiņa I. Kulturoloģija. – Rīga: RaKa, 2009.</p> <p>Freids Z. Īgnums kultūrā. – Rīga: Zvaigzne ABC, 2000.</p> <p>Gīrcs K. Kultūru interpretācijas. – Rīga: Intelekts, 1998.</p> <p>Gombrich E. H. Mākslas vēsture. – Rīga: Zvaigzne ABC, 1997.</p> <p>Informācijas vide Latvijā 21. gs. sākumā. – Rīga: Zinātne, 2006.</p> <p>Islāms. – Rīga: Zvaigzne ABC, 2004.</p> <p>Jermolajeva J., Jermolajevs V., Mūrnieks A. Kultūras vēsture 20.gadsimts. – Rīga: RaKa, 2002.</p> <p>Kagaine Z. Tēlainā domāšana vizuālajā mākslā. – Rīga: Zvaigzne ABC, 2005.</p> <p>Kalniņa L., Zvirgzds J. Lielā simbolu enciklopēdija. – Rīga: Jumava, 2006.</p> <p>Karasā F. P., Markadē I. Mākslas enciklopēdija. Glezniecības virzieni. – Rīga: Jumava, 2002.</p> <p>Kasīrers E. Apcerējums par cilvēku. Ievads kultūras filozofijā. – Rīga: Intelekts, 1997.</p> <p>Kavacs V. Mākslas valodas pamati. – Rīga: Zvaigzne ABC, 1999.</p> <p>Kūle M. Eirodzīve. – Rīga: FSI, 2006.</p> <p>Kūle M., Kūlis R. Filosofija. – Rīga: Zvaigzne ABC, 1998.</p> <p>Kultūras krustpunktu meklējumi. Sast. Kursīte J. – Rīga: Latvijas Kultūras akadēmija, 1998.</p> <p>Lanerī Dažāna N. Glezniecības enciklopēdija. – Rīga: Jumava, 2006.</p> <p>Lapiņa M. Latvijas kultūras vēsture 20. gadsimta 40.–80. gados. – Rīga: RaKa, 2002.</p>	

	<p>Lasmane S. 20. gs. ētikas pavērsieni. – Rīga: Zvaigzne ABC, 2004. Liotārs Ž. F. Postmodernisma skaidrojums bērniem//Grāmata. 1991. – Nr. 12. Paiders J. Islams un Rietumi. – Rīga: Zvaigzne ABC, 2001. Pasaules reliģijas. – Rīga: Zvaigzne ABC, 2007. Politiskā komunikācija, ētika un kultūra LR 9. Saeimas vēlēšanās. – Rīga: LU Sociālo un politisko pētījumu institūts, 2007. Priedītis A. Ievads kulturoloģijā. Kultūras teorija un kultūras vēsture. – Daugavpils: A.K.A., 2003. Priedītis A. Kultūru dialogs. – Rīga: Pasaules kultūru fonds, 2006. Rēpers V., Smite L. Ievads ideju vēsturē. – Rīga: Zvaigzne ABC, 1997. Rietumeiropas morāles filozofija. Lasmanes S. sakārtojums – Rīga: LU, 2006. Rubenis A. 20. gadsimta kultūra Eiropā. – Rīga: Zvaigzne ABC, 2004. Rubenis A. Cilvēks mītiskajā pasaules ainā. – Rīga: Zvaigzne, 1994. Septiņdesmit pasaules brīnumi. Red. Skerss K. – Rīga: Zvaigzne ABC. Šuvajevs I. Kultūra, teksts, zīme. – Rīga: Elpa, 1993. Taivāns L. G., Taivāne E. Reliģiju vēsture. – Rīga: RaKa, 2003. Tīsenkopfs T. Socioloģija. – Rīga: LU, 2006. Vēbers M. Reliģijas socioloģija. – Rīga: LU Filozofijas un socioloģijas institūts, 2004. Velšs V. Estētikas robeža. – Rīga: Laikmetīgās mākslas centrs, 2005. Vīts Dž. E. Postmodernie laiki. – Rīga: Luterisma mantojuma fonds, 1999. Zaķis G., Zaķis J. Cilvēka dzīve latviski I, II d. – Rīga: RaKa, 1997. Zimmels G. Nauda modernajā kultūrā//LU Zinātniskie Raksti. – Rīga: LU, 2000. – Nr. 629. Zitāne L. Kultūras vēsture. Kultūras jēdziens un senie laiki. – Rīga: RaKa, 2002.</p>	
	2. Uzziņu literatūra	Pēc nepieciešamības
	<p>Herdera vārdnīca. Simboli. – Rīga: Pētergailis, 1994. Mītoloģijas enciklopēdija 1. sēj. – Rīga: Latvijas enciklopēdija, 1993.</p>	
	<p>Mītoloģijas enciklopēdija 2. sēj. – Rīga: Latvijas enciklopēdija, 1994. Svešvārdu vārdnīca. – Rīga: Norden, 2002. Valsts kultūrpolitikas vadlīnijas 2006.–2015. gadam. Nacionāla valsts.</p>	
	3. Interneta resursi	Pēc nepieciešamības
	<p>http://www.ailab.lv http://www.liis.lv/kultvest/kultura http://www.kulturaskanons.lv http://lv.wikipedia.org/wiki http://www.km.gov.lv/ http://www.liis.lv/folklor/ http://www.spidolastelpa.karod.ru http://www.historia.lv/</p>	

	http://www.unesco.lv	
	4. Materiālie līdzekļi	
	Mācību klase (25 darba vietas)	1
	Tāfele	1
	Tāfeles rakstāmpiederumi (4 krāsaini flomāsteri, tīrīšanas līdzeklis)	Pēc nepieciešamības
	Video projektors un dators vai interaktīvā tāfele (nodrošinot interneta tīklu)	1
	Audio vizuālie materiāli	Atbilstoši moduļa tematiem
	CD, DVD	Pēc nepieciešamības
	Piezīmju papīrs	Pēc nepieciešamības